

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна примірника 25 м. Четвертична передплата разом з оплатою пошт. в краю 300 м; за границю разом з оплатою пошт. 800 марок, поодиноке число 80 м. В Ажериці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемишль, вул. Побережжя ч. 1.

Оголошення: 80 м. за один п'ятий рядок або його місце. Дрібні оголошення по 20 м від слова. Некрологи і матриці оголошення по 40 м. від слова. Оголош.: більшія друком платяться подвійно.

політично-економічний орган.

ПАНІ котрі хочуть бути **УБРАНІ** а при нинішніх **ЗАОЩАДИТИ** багато гроша, **ПРАЦЯ** елегантно після **УБРАНІ** шалено ідучих **ЗАОЩАДИТИ** замовляють **ПРАЦЯ** кайновійшої моди **УБРАНІ** в гору цінах **ЗАОЩАДИТИ** всі одяги в першорядній модерній **ПРАЦЯ** **ПЕРЕМИШЛЬ** **у. Грунвальдська ч. 1.** (сейчас за кладкою.)

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.

Вже перед війною тисячі наших селян виїжджало поза межі нашого краю шукати заробітку. Тут було за тісно. Не було селянського варстату праці, не ставало для всіх землі. Тисячі виїжджали до Америки з надією, що там зароблять та повернуть знову у рідний край. Війна спричинила подорожіння земельних плодів, а проголошена мораторія вратувала багато сільських господарств від цілковитого упадку.

Та голоду землі вона не заспокоїла. Особливо тяжко відчував брак землі український селянин. Військове становище, в якому знаходиться наш край, відбивається щораз гірше на положенню нашого селянства. По тисячлітній мозольній праці на тій землі, воно опинилось врешті на такому становищі, що не має права законно набувати землю. Вживається всіх законних і незаконних середників, щоби цього селянина відіпхнути від неї. А тимчасом спроваджують тут з далеких сторін людей, котрі закуповують павські землі, а на котрих наш селянин вже з природи річи мусить дивитися як на зайдів, коли не ворогів. Всю увагу звернули польські круги на те, щоби наш край заселили Поляками. Справа поліпшення сільського господарства мусіла перед тамтою політичною ціллю уступити на другий плян. Переводиться той політичний плян безоглядно, зі шкодою для загальної земельної господарки та ві видатности. На само переселення видається і витрачується величезні суми, величезні суми коштують заведення нових господарств, багато енергії і зусиль вкладається в це, щоби колоністів зорганізувати,

та щоби приготувати їх до політичної, національної, та економічної боротьби з місцевим українським населенням. На голод землі, який цілими десятками літ відчуває місцеве населення, не звертається зовсім уваги. З кожним роком становище став більш нестерпним.

Короткозора, шовіністична політика супроти нашого селянства, змусила його до т. зв. екстензивної господарки т. в., що наш селянин є примушений тягнути з землі останні соки, щоби тільки утриматися при своєму стані посідання, а залишити на „ліпші часи“ справу уліпшення ґрунтів. Запотребованне штучних погноїв зменшилося вдвоє, коли прирівняли його до передвоєнного запотребовання. При тих умовах, коли вони дальше потребають, буде неможливо, щоби селянство вирівняло свої страги в часі війни в живім і мертвім інвентарі. Одно елементарне нещастя, одна слота або посуха вистарчать, щоби і селянство і тих, що повторюють без глибокого продумання брехю про золоте життя „хлопа“, переконати в цьому, на яких хитких підставах спочиває сьгоднішній мнйний „добробут“ села. Тількиж та сумна правда, коли перетвориться в злочасну дійсність, не направить лиха, бо це пізнання, зла прийде за пізно.

Справді смутний образ представляє теперішня Сх. Галичина під оглядом земельної політики. Устали всі праці над меліорацією і над комасацією. Про регуляцію рік і гірських потоків дбав колись австрійський уряд, на якому тепер собак вішають, а українським товариствам, що хотілиб взятися за працю на тім полі, підставляється ногу і закидується їм, що все те роблять для політичних цілей. Їх закривають і забороняють їм їх діяльність. Прикладів тут наводити не треба.

Австрійське правительство вносило звичайно значні суми (о скільки, зрозуміла річ, „приятелі“ не прислужились!) на такі товариства, як „Сільський Господар“ і і. Воно призначувало окремі премії за взірцеве ведення господарства, щоби підбадьорити та заохотити до їх піднесення. Наш народ розуміє це дуже добре, що те все може дати тільки своя держава, та що на ніщо не здається на щось подібне ждати. Звичайно сорочка блища тіла, аніж який там окупований край з „русінським“ населенням, яке чейже своєї народности й віри та своїх мрій на краю долю не відречеться.

Але наш народ має право домагатись від держав, які по міжнародним договорам є законними суверенами нашого краю, щоби вони вглянули у фактичний стан нашого сільського господарства. Щоби переглянули страги в нашому національному господарстві, які нам вирядала семилітня війна. Щоби, переконавшись о катастрофальнім положенню, перейшли до поправи тих відносин у нашому краю. Богатства, які криве наша земля, повинні бути обернені на відбудову нашого краю, на загоєння воєнних ран, на поліпшення підупавшого економічного стану нашого краю. Щоби приходили з нашого краю не йшли на покращання державних недоборів, але на відбудову господарства нашого краю надмірно знищеного війною — аж до часу вирішення його політичного становища. Коли візьметься під увагу всі оплати, яким підлягає наш селянин, включно до закуплення воза й коней для адміністраційних властей та „добровільних“ датків, коли візьметься під увагу кількість стаціонованого в Сх. Галичині війська та жандармерії, які потребують підвод і окремих доплат — тоді прийдемо до висновку, що край найбільше знищений на сході Європи, платить о 100% більше державних тягарів аніж інші краї, які не знають, що є нога ворожого жовніра і дуна воєнних пожарів.

Пам'ятайте про пресовий фонд „Українськ. Голосу“

К. СТУДИНСЬКИЙ.

Падуа.

Читаю студію професора краківського університета, дра Станіслава Віндакевича п. н. „Padwa“ (стр. 8—9) та якось дивно промовляють до мене його слова. Він пише, що в 16. віці Італія станула на чолі духового життя, що тут розвинулася найвище штука і задля неї віздилося сюди велике число артистів, та що поміж всіма містами видобулася на перше місце Падуа. З початком 16. віку виплила Венеція, хоча була малою державою, на представительку інтелігентної дипломатії, а ся обставина дала життя Падуї. З подиву гідним зрозумінням та енергією зробила Венеція з Падуї наперед центральний університет венецький, опісля італійський, а вкінці європейський. Венецький уряд ложив величезні гроші на сю інституцію, з печальністю заздрисної матери задержував високими платнями і спроваджував для неї найліпших професорів, давав спосібним учителям стипендії та улекшував наукові подорожі до Дальмації, Єгипту і до інших країв, а саму школу старався гарно вносажити, не щадячи грошей на ботанічний огород, анатомічний музей і т. п. Ученики в Падуї діставали чимало улекшень, привілеїв, звільненя від оплат а одинадцять бурс стояло отвором для бідної та спосібної молодіжи. Падуанський університет розрісся у 16. віці та став дивно рухливою і жизненною інституцією. Іматрикулювалося тоді 36 тисяч студентів, поміж ними 16 тисяч чужинців а 20 тисяч Італійців, 26 тисяч правників а 10 тисяч медиків. Це число перевищало тричі фреквенцію на краківським університеті навіть у найсвітлішій періоді.

З ріжних сторін і країв напливала сюди молодіж. Училися тут Греки, Білоруси (Франц Скорина, др. медицини), Українці, молодіж андалюзійська і Шкоти, Поляки та інші народности, а сей наплив був гарним об'явом в історії поширення цивілізації, в чім така гарна участь прийшла Падуї. В згаданім часі далека подорож була дуже ризиковна і нероз треба було її оплатити життєм. Тому тим більше ялося цінити цивілізацію, що до таких жертв вела молодіж...

Таке писав проф. Віндакевич. Додамо, що до Падуї та інших, французьких і німецьких університетів їхали не тільки заможні, українські шляхтичі Сапіги, Ходкевичі, Заславські, Соломирецькі та їх інструктори, як прим. Мел. Смотрицький, але й бідні міщани, як уроженець Львова, Григорій Кірницький, що відбув подорож по Сході, відвідав чотирох патріархів, виучився мови латинської, грецької та італійської, студіював в Італії а в падуанській академії промувався 1641. року на доктора філософії. Вибрався він з рідного краю в дорогу „без соумтоу, без достатку“ а заопікувалися ним Греки в Венеції та своїм хлібом довели до промонії. Падуа не відтручувала нікого, але як печалива мати горнула дітий всіх народів до своїх грудий, бо горда була на свою школу а мала на що бути гордою.

А там десь, у якісь заморським краю, людьми і Богом забутім, заперто ворота перед освітою дітям народу, що десяток століть гірко працював на себе та чужинців. Був це нарід хліборобів. Мав він колись своїх князів та вельмож, одначе перші пропали через власні крамоли, а других потягла за собою чужа культура. І остав тільки нарід хліборобів. Він платив на школи та не на

свої, а чужі. Своїх добитись не міг, бо це був тільки нарід хліборобів... Але й ті чужі заперто перед його дітьми, бо у тих хліборобів завважано дуже небезпечну прояву, любов рідного краю і бажанья волі.

В хаті хлібороба чути слова:

— Сину, шкода, що давав тебе до школи.

Ти відвик від роботи на рілі. Не учишся, дармуєш, літа тратиш. Я чужими руками не дороблюся...

Гірко стало синові на душі. Не надумувався довго. Мати спекла хліб на дорогу, дала кілька золотих червінців а син тої самої ночі з невеликим клунком біля вибрався в дорогу. Йшов лісами і дебрами, а над ранком був вже недалеко границі. Спочив, зів кусник хліба, розглянувся довкола та пішов дальше. Ще кілька десятків кроків, а він перейде границю... Йшов та нараз почув за собою оклик: — Сій! а вслід за тим упав вистріл з рушвиці. Куля перейшла коло вуха. Він кинувся у рів, повзався по землі. Кривавилися від острих камінців руки, докиль не омлів. Каплі дощу привели його до притомности... Але він вже був кількасот кроків від границі рідного краю та від ворожої кулі... Нині кімчить він студії на чужині о голоді та холоді, „без соумтоу, без достаткоу“, в надії, що верне до рідного краю, верне враз з його волею!.. Він тямить на слова студії проф. Віндакевича:

— Падуа не відтручувала нікого, але як печалива мати горнула дітий всіх народів до своїх грудий, бо горда була на свою школу а мала на що бути гордою!

А ривночасно вслухуємося в слова згаданого ученого:... Як високо треба цінити цивілізацію, що до таких жертв вела молодіж!..

Брехня на брехні їде...

Польські газети доносять, неначе від нашої делегації з Генуї надійшло письмо до Львова, що справа державности Сх. Галичини програна та що тепер Українці повинні домогаться тільки автономії територіяльної. Це письмо, пише „Gazeta ropana“, викликало переполох між львівськими Українцями, а оден з українських політиків назвав день, в котрім письмо прийшло — „чорним четвергом“.

Отсе донесення польської газети є звичайною собі брехнею, яка має на цілі з одної сторони — ширити зневіру серед нашого громадянства, а з другої сторони — бути пробним балльоном, що скаже укр. громадянство на проєкт автономії у Сх. Галичині. Але наше громадянство знає дуже добре ту ціль і зі звичайної собі брехні сміється. Не треба великого політика, щоб пізнати, що коли як коли, але по змінній політичній констеляції становище Польщі дуже погіршилось, а „Kurjer Lwowski“ з 7. мая містить депешу з Генуї п. з. „Klęska polskiej polityki zagranicznej“. Той самої думки є і чеські політики. „Nowa Reforma“ з д. 8. мая доносить, що визначний чеський політик, бувший през. міністрів, Др. Крамарж на зборах в Слянїм сказав таке: „Для кожного, хто глядить ясно на європейські справи, є звісно річею, що нині найбільше загроженою державою є Польща і тому не маємо потреби панькатися з нею. Є це низше гідности чеської політики. Поляки мають найбільший інтерес, аби з нами жити в добрих взаєминах...“

Супроти того наше громадянство нехай дуже осторожно приймає всякі чутки, нехай не бентежитьсь ними, бо ціль тих сензацій аж надто ясна. Справа Сх. Галичини при тих змінних відносинах мусить добре стояти. З рештою — це не перша сензація! Перед конференцією в Генуї появлялись „новни“ в польських газетах, що галицька делегація не дістане дозволу прийти до Генуї. Недавно була вістка, що наша делегація виїхала з Генуї, стративши надію щонебудь зискати, а в два дні пізніше ті самі польські газети мусили донести, що Льюїс Джордж прийняв на послухання Дра Костя Левицького.

Як відомо, Англія прихильно ставиться до справи незалежности Сх. Галичини. На тім самім становищі стоїть тепер і Італія. Заявив це виразно італ. міністер справ зак., Шанцер.

Східна Галичина.

Вістки, які надійшли в минулім тижні з Генуї, свідчать, що справа Сх. Галичини стала актуальною та що вже недалеко єї оконечне вирішення. Польські часописи доносять, що Льюїс Джордж справу Сх. Галичини порушив на політичній підкомісії генуєнської конференції, а крім того обговорював її з дипломатами Чехословаччини, Франції і ін. Особливо замітна в заяву Льюїса Джорджа на політичній підкомісії, де він, на закид польського мін. Скірмунта неначеб Англія ставилась неприхильно до Польщі, сказав таке: „Коли я натякнув про східні границі Польщі, то я не руководився ніякою неприхильною думкою до Польщі. Я ствердив тільки дійсний стан. Розумію добре, що справа Сх. Галичини або справа польсько-литовських границь, якими займається ще Союз Народів, мусять бути вже небагом поладжені“. Так само на бенкеті для газетарів забрав голос Л. Джордж і говорив про східні границі Польщі, а тим самим посередньо і про Сх. Галичину. Він сказав: „Між балтійським і Чорним морем є цілий ряд границь, о які ведеться завзятий спір, і які носять в собі зародок нового, страшного конфлікту європейського. Коли вдасться вичеркнути такі граничні лінії, які були прийняті всіма сторонами, тоді вдасться усунути грізну небезпеку, яка грозить загладою не тільки Європі, але також трутить в пропасть Америку“. Навівши ці слова, „Kurjer Lwowski“ каже, що „Льюїс Джордж забрався до бурення границь на сході Європи“ — а опісля так грозить Англії: „Квєстіонованне польських східних границь, усталених трактатом мировим, до якого Л. Джордж примусив нас в Спа, є викликуванне гурагану, який — невідомо ще — кого може знищити“.

Супроти тих заяв Л. Джорджа смішні видаються теревені польських газет, неначе то Л. Джордж приобіцяв Скірмунтові Сх. Галичину. Зрештою, як доносить „Східна Агенція“, англійські газети підчеркують, що є неправдою, немовби Л. Джордж предложив віддання Сх. Галичини Польщі. По думці Л. Джорджа, це противилобися приреченню, яке мирова конференція дала українському народові.

Найновіші вістки доносять, що справа східних границь Польщі, а в звязі з тим і справа Сх. Галичини, буде вирішена на найближчій засіданню Найвищої Ради, яку задумує Л. Джордж скликати ще перед закінченням генуєнської конференції. Це

мусить статися ще перед ухвалою десятилітнього мира в Європі, бо мир на сході Європи неможливий доти, доки Польща не дістане на сході тих границь, які її належаться по новітньому закону про самоозначення народів.

Польські часописи вже тепер губляться в здогадах, як буде вирішена справа Сх. Галичини. Доносять вони, що нібито Л. Джордж в розмові з чеським міністром Бенешем сказав, що Сх. Галичина не може належати ні до Росії, ані не може бути самостійною, але не знає теж, як її зв'язати з Польщею. Більше як певне, що це видумка польських газет, але в тій видумці хіба це подобає на правду, що Л. Джордж, як розсудний політик, здвигає раменами, коли Поляки домогаються прилучення Сх. Галичини до Польщі. Бо якже це можна перевести? Вправді шехполяки подають спосіб, щоб мечем і огнем цю злуку удержати, але цей спосіб вже перестарівся. Територіяльна автономія?? Таж кождий розсудний Поляк знає, що вона є початком галицької самостійности. І є навіть серед польських політиків такі, що кажуть: Коли Сх. Галичина має одержати територіяльну автономію, то радше нехай буде самостійною державою. Тай мають рацію!

Якеж бажання українського народу дотично будуччини Сх. Галичини? Український народ устима своїх законних заступників на еміґрації і тут в краю, далше на стовпчях своєї незалежної преси від р. 1918 безвинно повторяє і повторяє, що вирішення справи Сх. Галичини бажав так, як велить право про самоозначення народів. І хоть галицькі Українці становлять подавляючу більшість у Сх. Галичині і являються господарями-тубильцями цього краю, то мимо того, щоб улєкшити діло мира, вони готові до потрібних офір. А саме законні заступники галицьких Українців предложили Антанті проєкт вирішення долі Сх. Галичини, в яким пропонують, щоби зі Сх. Галичини утворено державу вільних народів, в якій усі краєві народи (Українці, хоча в більшості, Поляки і Жиди як меншість) мали би повну рівноправність, то значить — всі ті народи брали би участь в правлінню краєм по їх чисельному відношенню. Той сам проєкт прийняв польський посол Брайтер і жидівське населення, як це заявила „Єврейська Трибуна“ в Парижі з д. 24. лютого ц. р. — Ідея самостійности Галичини знаходить з кождим днем що раз більше прихильників в кругах Англії і Франції. Висловилося за нею англійська Унія для Союзу Народів, а рівнож французька Ліга прав людини і французьке товариство для Союзу Народів. Правдоподібно прихильником цієї ідеї є теж сучасний диктатор світа, Льюїс Джордж. І лиш тоді, коли ця ідея здійсниться, всі народи Галичини возьмуться до спільної творчої праці. Тоді Сх. Галичина стане щасливою країною, стане заборолом мира. Ця Швайцарія європейського Сходу лежить і в інтересі самої Польщі, бо лиш тоді, коли зі Сх. Галичини повстане нейтральна держава, устане польсько-московське вороговання. Чейже Польща має на карку могутчу Німеччину.

Ще одно питання буде цікавити наше громадянство, а саме, як ставиться большевицька Росія до Сх. Галичини, бо як звісно Поляки на кождім кроці підчеркують, що рижський мир вирішив справу Сх. Галичини в користь Польщі. Отже пригадуємо, що рижський договір є з точки погляду міжнародного права неважним, бо він розпоряджає територією, яка остає під суверенною владою головних держав Антанті. Тай самі совіти заключували цей мир під примусом, а опісля підписали його з застереженням. А саме в часі большевицько польських переговорів в Ризі, голова українсько-російської делегації, Йоффе, зложив 24. вересня 1920 отсю заяву: „Центральний комітет совітських депутатів є цієї гадки, що основою мира треба признати негайне і вчисте потвердження самостійности і суверенности Польщі і Росії, визнаючи рівночасно самостійність України, Литви, Білоруси і Сх. Галичини“. Отся заява висловлює правдиву волю большевиків що-до Сх. Галичини — навпаки як рижський договір, підписаний під примусом. Доказує це розпорядок українського радянського уряду в харківським „Комуніст“ з д. 12. січня 1922; цей розпорядок приказує укр. властям уважати мешканців Галичини горожанами краю, який не належить до Польщі.

Український університет.

Українська академічна молодь позбавлена мо-

жности учитись на своїй землі. Тому розплилась вона по всіх європейських університетах. На університеті в Празі зібралось української молоді так багато, що зайшла тут потреба оснувати український університет. І він повстав, — о іронію! — не на українській землі, а на чеській. Повстав завдяки офірности наших заморських братів і при допомозі чеського громадянства. Цислить він тепер 702 студентів, в тім 655 Українців, а решта припадає на студентів чужих народностей. На університеті викладають найкращі наші наукові сили, Устрії його є такий самий як чеського Карлового університету в Празі. На разі складається він із двох факультетів, філософічного і правничого. Виклади відбуваються в саях та інститутах Карлового університету.

Українським університетом управляє Сенат, до якого входять: ректор: проф. Др. Ол. Колесса, декан. філос. фак. проф. Др. Ст. Смал-Стоцький, декан. правн. фак. проф. Др. Стан. Дністрянський, продекан філос. фак. проф. Дмитро Антоневич, продекан правн. факульт. проф. Др. Вол. Старосольський, квестором унів. є проф. Др. Мих. Лозинський.

Університет сей є приватний але здобув собі значіння і авторитет не лише серед українських еміґраційних кругів але також серед чеського громадянства та у чеської влади, особливо у чеських кругів наукових. З огляду на свою діяльність і на свій осідок в столиці чес. сл. Держави і свій склад мав він всеукраїнське значіння. Висловом сего значіння Українського Вільного Університету є між іншими ті привіти і заяви признання, які він дістав від широких кругів чеського і українського громадянства і наукового світа, а в послідних часах від українських наукових кругів з Києва та зі Львова і т. д. Між іншими дістав Український Вільний Університет привітне письмо від Всеукраїнської Академії Наук в Києві.

Ректор Українського Університету в Празі причинився значно до виведення підмоги для української академічної молодіжї а в послідому часі і для Української Академії Наук в Києві. Широки круги чеської суспільности, особливож чеський Карловий університет також і чеська влада відносились до Українського Вільного Університету невичайно прихильно.

Український народ чув жаль до керманічів чеської політики, бо вони ставляться коли не ворожо, то неприхильно, до наших визвольних змагань. Чув жаль великий і до чеської влади за це, що вона ставить колоди національному розвитку прикарпатських Українців, але рівночасно вірить, що чеське громадянство осуджує цю політику політичних чеських керманічів. Як доказ цього — культурна поміч, яку дає чеське громадянство українському народові в тяжкій хвилі його національного життя. Цей благородний поступок чеського народу знайде широкий відгомін по всіх землях України. Культурна поміч чеського народу відповідає світлим традиціям з часів великих будителів Шафарика, Гавлічка, Боровського, і інших та буде становити ясну, соняшну картину в історії українсько-чеських взаємин, яку згадоватимуть із вдячністю будучі покоління.

Союз Українських Інвалідів.

Заосмотрення наших інвалідів, тих що є живим доказом наших визвольних змагань, нашого права на незалежне буття, стало питанням чести народа. Наші інваліди, наші герої, не мають такої заслуженої допомоги, яку мають інваліди народів, що мають власну державу. Наші інваліди здані виключно на суспільну жертвенність. Треба признати, що наша суспільність вже зрозуміла потребу їти з допомогою нашим немічникам і по спроможі складає жертви. Та ця жертвенність не вистарчає для переведення опіки над інвалідами в цілому краю. Наша народня честь накузує нам прийти їм з такою допомогою, щоб вони не проклинали свогою окалічення через ціле життя. Український інвалід несміє в витягнуеною рукою тинятись і просити милостиві. Цілковиті інваліди мають дістати повне забезпечення. Працевдатним інвалідам мусимо дати можливість заробковання. Найдоцільнішим способом прийти в поміч працевдатним інвалідам то кооперативна організація. Томуто засновано наднях у Львові кооперативу „Союз Українських Інвалідів“. Ця кооперативакладає собі за ціль посылати працевдатних інвалідів провадити варстати ріжного рода, саме вже відкрила шевську, кравецьку і шапкарську роботу. Для заосмотрення наших інвалідів в штучні руки і ноги заведемо роботу протез під управою фаховців. Мається на увазі навчання ріжного ремесла та допомога в основанню власних робітень. Для поширення рільничої культури серед інвалідів будуть провадитись курси рільництва, огородництва, садівництва, пасічництва і т. д. Закладати спільні оселі для інвалідів, лічниці та захисти. Провадити бюро посередництва праці для інвалідів. Відкривати свої філії і відділи по краю. Одним словом, ця кооператива має працевдатним інвалідам забезпечити працю, а тим дати можливість істновання, а осягненнями надвизками, помагати неспосібним до праці інвалідам.

Для осягнення вище наведених цілей потрібні фонди. Союз українських інвалідів не просить жертв у громадянства, а звертаєся в зазивом до всіх кому на серци доля наших героїв вступити в члени Союзу. Союз інвалідів є переконаний, що ціле наше громадянство відівесть на цей зазив і кождий свідомий громадянин вступить в члени Союзу. — Не буде рівнож ані одного Товариства, Кооператива, Читальні, Церкви, котрі не сталиби членами

Союзу. Щоби дати сиромогу кожному стати членом означено один уділ у висоті 1.000 Мп. і 100 Мп. вписового. Лише на тривкій економічній підставі буде можна забезпечити долю наших інвалідів. Уділи і вписове належить прислати на біжучий рахунок „Союзу українських інвалідів“ до Кравого Союзу Кредитового у Львові Ринок 10. або складати в канцелярії Союзу ул. Руська ч. 3. П. поверх. Львів, 26. IV. 1922.

Надзірна Рада і Управа „Союзу українських інвалідів“

Д О П И С И.

Сміківці пов. Тернопіль. Просвітне життя в нашій селі йде скорим кроком вперед по воєнній хуртовині. За старанням і кількох одиниць з молодших, відновлено в нас читальню „Просвіти“, яка має 80 членів, бібліотеку з 110 нових книжок і майже всі укр. часописи. Є й Амадорський Гурток, в якому працюють самі селяне. В короткім часі виставив він „Мартина Борулю“, „Дай серцю волю“ (два рази) і „Ворожбита“. В часі вистав саля була виповнена гостями по береги. Доходу з усіх вистав було 65.000 м. За 40.000 м. справнено гарні декорації з кулісами і занавісу. Частина грошей призначено на добродійні цілі, на У. П. Т. і і. Амадорський Гурток зміряв свої сили робота розгорілась і овочі вже є. А на серцю і глибоко в душі почувается радість і вдоволення з праці. — За Виділ: Іван Іванович, Антін Политюк.

Сомільники пов. Підгайці. Одновлено в нас діяльність чит. „Просвіти“, головню заходом б. старшини У. Г. А. п. Теслюка Петра. Загальні Збори відбулись дня 18. квітня, на яких прийато одностайно справозданне з діяльності бувшого Віділу і вибрано новий, до якого ввійшли: Петро Теслюк, гол., Олекса Богуш, Дм. Логойда секр., Корнیل Товарицький, бібл., Микола Хамелко, касієр, Василь Бачинський і Мик. Теслюк, віділові. До Надз. комісії вибрані о. Йосиф. Тяглицький, Стах Голубовський і Мих. Романишин. Читальня має 82 членів. Рішено передплучувати часописи „Укр. Голос“ і „Громадянський Вістник“, та заложити Драматичний Кружок. Робиться підготовання до основи кооперативної крамниці. Тільки витревалости трохи, а вийдем із дому стиду і роботи. — Чаєни.

Княже пов. Снятин. Старство в Снятині заборонило в нас виставу драматичних штук: „Урльопник“ і „Два воїни“. Мабуть поліція уважала цю виставу небезпечною, бо на неї покликується Старство. Село Княже само без помочи інтелігенції хоче підвестися і просвітитися, але старство забороняє. Видко, що nie wolno być szloru mądrym!

Лучиці, пов. Сокаль. Далеко від залізничі, над самою колишньою російською границею, лежить село Лучиці. Здавалося, що нічого путнього в ньому не найдеться. А тимчасом розмах народньої енергії під сучасний мент і його вхопив у свої високолетні крила. І так на прикл. вперше цього року це село мало нагоду бачити кілька драматичних вистав, які відбулись заходом місцевого „Амадорського Гуртка Просвіти“. Наперед виставлено „Наваря Стодолю“, відтак: „Ворожбита“, а другого дня сьогорічних Великодних Свят „Простака“ Гоголя і „Настоящих“ Бобикевича. З цих останніх, друге („Настоящий“) випало зовсім добре. Визначилися в ньому: Теодор і Іван Джугали, В. Колякко, Катерина Боярчук. Немало причинилися взагалі до уладження вистави Катерина Придаток, Н. Лукач, Ст. Король. Приготовляється вистава: „Наталки Полтавки“ і Шевченківське свято, які мають відбутися в половині мая. На Зелені Свята плянується: „Ой не ходи Гривою“. В часі Великодних Свят відбулася збірка для воєнних сиріт, яка дала загальну суму 19.144 Мп. (Лучиці Шарповці). Рівнож „Амадорський Гурток“ жертвує на ту ціль 1.000 Мп. Місцеве громадянство багато до завдячування має тутешньому священникові—Впр. о. Сов. А. Філевичу, що помімо своїх 80 літ з молодію вервою береться до віднови „Райфайзенки“. Читальні „Просвіти“ і т. д. Його заходами минулого року відбулись місії ОО. Редемптористів, яких успіхи завершив перемиський Епископ, Др. Коциловський, що особисто явився в цій закутні. Здалося ще конче заступати Захоронку, яка моглаби сильно впливати на ушляхотнювання норів населення та нищити деякі лихі надбання війни. Рівнож требаби відповідної салі на вистави. *Прийшій.*

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Рада Союзу Народів зібралася дня 11. мая на сесію в Женеві. Побіч інших справ буде вона займатися жалобами національних меншостей в Польщі, Румунії і Чехії.

Конференція в Генуї принесла дотепер тільки одно — а саме острій спір між Англією а Францією. Відомо вже, як гороїжилась Франція, коли порушено на конференції справу розбровення або як-шаліла вона, коли довідалась про німецько-більшевицький союз. Подібно поступає Франція і тепер. Кожному мировому плянови Льюйда Джорджа робить перешкоди і бажає, щоб цілий світ крутився довкола Франції. А саме Льюйд Джордж бажає, щоб всі держави, присутні на генуєнській конференції, ухвалили 10-літний мир, званий „Божим миром“. В часі цього десятиліття не буде вільно ніякій державі нападати на другу. Щоби такий мир міг удержатися, постановив Льюйд Джордж перед ухвалою „Божого мира“ полагодити ті справи, які моглиб кождої хвилі знівечити той мир. Такими справами є: справа до-

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Посольство Української Соціалістичної Радянської Республіки в Польщі цим оповіщає: Згідно постанові Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету від 28-го березня 1922 року особи нижче зазначених категорій, що будуть перебувати за кордоном після видання згаданой Постанови ВУЦИК і не одержуть до 1-го січня 1923 року від Посольства УСРР в Польщі закордонних паспортів чи відповідних посвідчень, позбавляються права Українського громадянства: а) особи, що пробувають за кордоном без перерви звш 5 років, б) особи, що виїхали за кордон з території УСРР без належного дозволу Радянської Влади, в) особи, що добровільно служили в арміях воювавших проти Радянської Влади, або брали участь в будь-якій формі в організаціях, котрі ставили своєю метою збройну з нею боротьбу, г) особи, що мали право оптації Українського громадянства і не скористувались цим правом до часу закінчення його терміну.

За розясненнями і справками звертатись по адресі: *Варшава, Ясна, № 26, Українське Посольство Конзульський Відділ.* При листовних запитаннях треба прикладати марки на відповідь.

Українське Радянське Посольство в Польщі.

(291-2-3)

говору з Росією і справа німецького відшкодування т. в. Л. Джордж домагається визнання більшевиків та заключення з ними угоди і зменшення суми німецького відшкодування. Франція противиться порозумінню з більшевиками, а що до зменшення німецького відшкодування — то й говорити нічо не хоче. Вона вярваді хоче „Божого мира“, але бажає, щоб всі держави згодились не порушувати через 10 літ всіх тих кривдячих постанов, які заключає в собі версальський договір. Отже Німці малиб заплатити ціле відшкодування, ніхто не може воювати з Францією, але за те Франція має право зайняти німецькі краї, колиб вони не хотіли чи не могли заплатити воєнного відшкодування. Ясне, як сонце, що Франція хоче „чортівського“ а не „божого“ мира. Впертість і нахабність Франції дуже розгнівали Л. Джорджа і він загрозив, що без „одного Василя, обійдеться весілля“ т. в. що він заключить угоду з більшевиками і Німцями без Франції та пошукає собі мудрих союзників як Франція. Очевидно, що Франція мусить добре надуматись, чи вийде їй це на здоров'я, коли вона зірве союз з Англією. Вона знає прецінь, що якби не Англія і Америка, то Німці збилиб були її на квасне яблуко. В тих днях рішиться, чи Франція піде з Англією до мира, чи одинцем до війни.

Большевики, можнаб сказати, грають тепер на першій скрипці на генуєнській конференції. Користаючи з того, що Англія і Франція сваряться, вони так маневрують, щоб як найбільше виторгувати при переговорах. А що державам саме о те ходять, щоб дістатись до російських і українських скарбів, то й гласкають большевиків і кожда на свою руку потайки старається зробити інтерес з большевиками. Колиж зайде бесіда на гніт, який большевики управляють над поневоленими народами, тоді большевики відповідають: А у вас ще гірше. От оноді президент конференції Шандер написав письмом до большевицької делегації, в яком скаржиться, що большевицьке військо бореться з Грузинями та допускається нелюдських вчинків на грузинським населенню. А большевики тоді тичь в очи Шандерови таке: А от Польща ще гірше поводитьсь з Українцями в Сх. Галичині, а з Литовцями і Білорусинами в Віленщині. Шандер тільки здвиг раменами.

Німці в часі війни казали: Боже, скарай Англію, а тепер такої співають: „Боже, спаси Англію“. Бо Англія тепер завжди виступає в обороні Німеччини і здержує Францію за руки, коли вона хоче добити Німців. Як звісно, мирового конференція наложила на Німеччину понад 200 мільярдів воєнної контрибуції. Льюйд Джордж став Франції толкувати, що така сума існує лишень в байці, і по довгих торгах Франція згодилась на 130 мільярдів. Але й цю суму ніхто не в силі заплатити. Отже Л. Джордж виступив тепер з таким пляном: Контрибуцію Німеччини треба знизити до 110 мільярдів. З того 45 мільярдів булиби на правду заплачені, а 65 мільярдів нехай Франція запише в книжки як довг т. в. Німеччина заплатить їх тоді, як рак свисне. Але ще не кінець. На покритте сплати тих 45 мільярдів мають Німці пожити грошей в коаліції, так аби через 5 літ Німці мали спокій. Очевидно, Франція на це не годиться, але мабуть буде змушена згодитись і на цю суму.

В С Я Ч И Н А.

Нар. Театр „Укр. Бесіда зі Львова виставить в **середу** д. 10. мая романт. оперету Лєгара „Циганська любов“, в **четвер** д. 11. мая оперу Монюшки „Галька“. Саля Робітничого Дому. Білети в Нар. Торговлі.

Збірна на научні середники приватних шкіл Українського Педагогічного Товариства. Довголіт-

ні воєнні операції і постійні переходи військ знищили збори научних середників в приватних українських школах. Для тепер оснуваних шкіл, особливо гімназій і семинарів, годі придбати потрібні научні середники ізза їх високої ціни. А без географічних карт, образів і моделей, природописних збірок і приладів та орудників до науки фізики й хемії немислима наука фізики хемії, географії і природописних наук. Щоби цю недостачу усунути наміряє управа Пед. Тов-а устроїти в днях 18.-24. червня с. р. загальну збірку в цілм краю — тиждень придбання научних середників для приватних шкіл У. П. Т. в грошах і в натурі і просить всі інші Тов-а й Інституції не визначати на цей час ніяких інших збірок. Громадяне, що хотілиб передати свої збірки научних середників (бібліотеки, книжки, моделі, географічні карти, фізикальні природи і и.), а ми певні, що таких найдеться багато, можуть вже тепер пересилати на адресу Головної Управи У. П. Тов-а у Львові, Ринок ч. 10/1, яка їх опісля розділить між поодинокі школи після їх за потрібування. — *Головна Управа Українського Педагогічного Тов-а.*

ОСТОРОГА! По селах нашого краю вештається чимало агентів, які обіцяють людям золоті гори, щоби звербувати їх до робіт при будові залізниць в Бразилії. Не мало наших людей з браку зарібків в краю і пануючої нужди дає послух агентам і їде на зарібки за море. Агенти дають на руки залічку в сумі 200.000 — 500.000 Мп. яку то квоту робітники мають відробити за три (3) місяці і своїм коштом перевозять за море. З огляду на дорогу валюту бразилійську (500.000 Мп. рівняється 25 гульденам) виявляється, що наш чоловік за 25 гульденів буде мусів працювати три місяці! З огляду на нездорове маляричне підсоне в Бразилії, на мушку (москити) вампірі і т. п. не радимо нашим людям їхати до Бразилії на певну смерть. Наш робітник на преріях (степях) бразилійських тяжко працюючи під доглядом чорних наставників (Негрів), без здорової води до пиття і харчу, без законної охорони з боку властей, не видержавби і згнувби — проте остерегається наших людей перед вїздом до Бразилії.

Михайло Лаврук.

Через Адм. „Укр. Гол“, на прес. фонд „У. Гол.“ зложили в марках: Тома Дурдела Вишнівчик 100; Р. Макогонський, Поточиська 500; Михайло Лаврук, Іспас 100; о. Антін Макар, Олешичі 300; Михайло Комарницький, Лежайськ 100; о. Петро Андрейчук Залуж 500; Амадорський Кружок, Шегині 1000; **На У. П. Т. у Львові:** о. Петро Андрейчук 1000; Амад. Кружок, Шегині 2000; Василь Мигаль, Буців 300; Амад. Кружок, Ришкова Воля 1000; о. Йосиф Оменяк, Вишатиці 1000 (за календар); **на пам'яту Паниличах:** Іван Сиділ і Ів. Коцивала, Бабичі 1000; М. Невела, Пер. 200; **на сироту по святи.** Др. М. Волошин, Львів 2000; **на інвалідів:** проф. Іуглевич, Перемиськ 2000; Хахура Мпх. збірка в Коровці, Городівці, Лісовій 3050; збірка в Трійчичах 855; збірка в Медиці зам. вінця на мог. Левіцького Івана 2700; збірка в Дрогові, Гнатковичах. Заболотцях 2146; о. Петро Смик, Жовців 4000; збірка в Боляновичах 2000; Амад. Кружок, Шехині 1000; **на дітей бл. н. Кивеликам:** о. Фр. Згорлякевич, Хрест 1000; о. Йосиф Оленяк, Вишатиці 1000; Амад. Кружок, Шегині 1500; **на Тухальцях:** Ст. Мазяр 400; Спілкова Торговля, Перемиськ на Болоно 500; на ф. І. Франка, 500; на ф. „Учітєся“. **На Репатріантів:** гром. Пралківці н. О. Дадька 700; **Брат братови:** збірка коло церкви в Трійчичах 855; **Союз Українок в Тернополі** 18.000; зчірка в Дрогові Гнатковичах, Заболотцях 2146; о. Петро Смик, Жовців 4000; **на Рідну Школу в Перемислі:** О. Федорович з представлення в Германовичах 2.815; Іван Гивилевич 500; збірка в Боляновичах 3000; Іван Демкович, Буківсько 150; Мірося Клапоушаківна, Костарівці з свят. збірки 2100; збірка в Чит. Пров. Яксманчч 800; Андрій Трешневський з свят. збірка в Старяві 1700; **на пол. вїзнів:** збірка в Трійчичах 855; збірка в Дрогові, Гнатковичах, Заболотцях 2149.

НА Д І С Л А Н Е.

Позір Чортківщина!

Чуйно!

Дня 22. мая 1922 о 1. год. по пол. в будинку української гімназії в Чорткові відбудуться **Звичайні Загальні Збори** Філії тов. „Просвіта“ в Чорткові в полученню з **анкетомо** відпоручників бувших і відновлених читальень в повіті. — Справа важна! — Явітись громадо! За Виділ: Яскуляк Теодор голова. Велигорський Іван секр.

П. Т. Письменників, які мають у себе повісти, оповідання чи спомини з часів Визвольної Війни, просить порозумітись в справі видання їх **Видавництво „Червона Калина“**. Адреса В-ва: Осип Навроцький, Львів, Марка 20.

Звичайні Загальні Збори Товариства „Народний Дім“ в Чорткові.

створення зареєстрованого з обмеженою порукою, — відбудуться **дня 30. мая 1922. р.** о годині 10. перед полуднем у власних кімнатах, з наступним днівним порядком: 1. Відчитанне протоколу з останніх Загальних Зборів. 2. Звіт Дирекції з діловодства за рік 1921. 3. Відчитанне звіту ревізора Краєвого Союзу Ревізійного у Львові. 4. Звіт Контрольної Комісії і уділення Дирекції абсолюторієм. 5. Внески Надзірної Ради, що до розділу звіту з 1921. року. 6. Доповняючий вибір 3. членів Надзірної Ради і одного заступника. 7. Вибір 3. членів і 2 заступників Контрольної Комісії. 8. Зміна статута від §-1 до § 33. 9. Затвердження регуляміну для Надаючої Ради. 11. Внески і запити членів. — Річний звіт, річні рахунки і біляс є вложені в льокалю стоварищення для перегляду членам в годинах урядових. На случай браку комплекту на отсих Загальних Зборах відбудуться другі Загальні Збори з тим самим порядком о годині 11. перед полуднем того самого дня без огляду на число присутних. — Чортків, дня 5. мая 1922.

За Надзірну Раду:

Др. Мелітон Видрак в. р. Др. Іван Грицишин в. р.
голова. секретар.

Кружок У. П. Т. в Перемишлі отвірає з днем 10. мая ц. р. приготавляючий курс до вступного іспиту до учит. семинара. Оплати за науку від 2—3000 м. означяться відповідно до числа зголошених учениць. Наука на курсі буде відбуватися щодня від год. 5-ої—7-ої поп. в школі ім. М. Шашкевича вул. Смольки ч. 10. Зголошуватися тамже в Управі школи. — Старшина кр. У. П. Т.

Шукаю доброї кухарки до ведення домашнього мійського господарства у самотнього вдівця. Зголошення до Адміністрації Ук. Г. для О. Я. 1-1

Скрипка стара, віграва, знаменитий ргіма інструмент до продажу. Зголошення проф. Сас О. укр. гімна. Перемишлі 329-1-1

Іспитований громадський писар, з довшою практикою пошукує посади. Зголошення на адресу: Мих. Лисанюк. Краснополя, п. Устерики пов. Косів.

Дяк, уміючий провадити хор, пошукує посади. Зголошення на адресу: Лисанюк, Краснополя п. Устерики (Косів).

Дяка потребує парохія Соколів (почта: Потік золотий, повіт: Бучач). Пояснення устно.

Вкрадено 2. січня 922 р. на торзі в Риманові **Юркови Теленцо** документи військовий тимчасового звільнення. Документ уневажається.

Академік обійме **леницію** на селі сейчас. Зголошення до Уряду парох. в Новім Місті. (326-1)

Женщина, що має практику в масарських ісклені, знайде сейчас посаду. Вимагається знання української і польської мови. Зголошення: Фабрика вудженин Петра Майна в Тернополі, (328-1-1) ринок ч. 12.

Адвокат Др. Антін Горбачевський переніс свою адвокатську канцелярію до 215-3-5 **ЧОРТКОВА** і веде її в „Народнім Домі“.

МЛИН короткий малий **хочемо** зараз заложити і шукаємо спільників. — (284-3-3) „У БУ С“ Львів, вул. Оссолинських ч. 6.

ДЯК, пошукує посади. Іспитований, уміє провадити хор, жонатий. Адреса: Онофрей Брендзей. Станіславів, Книгинів, Шевченка 312. (300-1-2)

Концесіонований будівничий, **Українець** виконує всякого рода деревляні і муровані будівлі, плани, та кошториси. Може приймати керівництво будови, або відповідну посаду. **Іван Мандзюх, Яворів** коло Львова у Саваринів. (290-2-2)

Одиноке Українське „ЗЕМЛЯ“ парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“ у Львові, Ринок ч. 43. Переводять парцеляції більших посілости, інтабулює, зараз купців за властителей куплених ними ґрунтів. Має урядове уповажненне до парцеляції. Приймає гроші на вкладки щадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ, вул. Костюшка ч. 5.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно з винятком неділь і українських свят в урядових годинах і опротестовує їх на 4%. (Вкладкові книжочки „Української Шадниці“ мають популярну обезапеку). — Уділює позички гіпотечні, векселеві і на підклад цінних паперів.

ШТУЧНУ ВОЩИНУ з чистого пчільного восну досконало виконану доставляє і приймає **віси** на перерібку „Пасічничя Спілка“ Львів, вул. Зіморовича ч. 20. — Ближші інформації на жадання. 289-2-3

До Америки й Канади

найскорші й найбільші кораблі на світі

ДНІЯ КУНАРД (CUNARD LINE)

Львів, вул. Сикстуська 37. напроти головної пошти. Продажа шіфкарт. — Інформації даром.

Уважайте на число 37. вул. Сикстуська.

Львів, Городецька 93.

Емігранти! — Позір!

Англійське Корабельне Товариство

Boal Mail Steam Packet Co. LONDON

(315-1)

відкрило свою філію у **Львові, вул. Городецька 93.** Є се одинокое Товариство, котре має **безпосередне** получення з північною, середною і полудневою Америкою, як Зєдинені Держави, Аргентина, Бразилія, Урагвай, Куба, Мексіку, Панама і т. д. В нашім бюрі продає корабельні карти зі Львова до кожного американського порту північної і полудневої Америки.

Уділяєся всяких інформацій устно, а на письма відповідаєся відвортною почтою безплатно. Всякі письма просимо сдати на адресу: R. M. S. P. ВУЛ. ГОРОДЦЕВКА 93.

Львів, Городецька 93.

Львів, Городецька 93.

Кооператив для промислу і торговлі скірою

стов. зар. з обм. пор. у **Львові** вул. Вірменська ч. 8.

(коло Народного Дому)

Уділ 5 000 мк., впис 100 мкп.

Вписуйтеся в члени!

На складі **добірний товар** по приступних цінах. 233-3-5

Коси карпатські спеціально вироблені

За кожду косу даю гваранцію. Висилка урегульована як перед війною, гуртом і подрібно. Коси надзвичайної доброти; жадна в світі фірма не дорівняє. Клепану, а невідповідну виміняю своїм коштом. **Коси карпатські** до ріжних трав, збіжа і псянок, хід незвичайно легкий, так що кождий по роботі іде веселий, як на весіля. Сотки подяк і признань з усіх сторін, куди вживані мої коси.

Довжина кіс 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90 см

Ціна за штуку 1550, 1600, 1650, 1700, 1750, 1800, 1850 мп.

Рабат на 10-1 шт. на 20-3, на 50-8, на 100-20 кіс дармо. Англійські бритви по 1000 мп. Тузін лиш 9000 мк. Кошта поношу лиш за готівку з гори, задатки і цілу належитість слати переказом. Ціни півніжше підуть значно в гору. Адрес фірми: **Стефан Добушан, Долина** коло Стрия. Галичина. 229-4-5

Машини до шиття, плуги

фірми „Сервуе“, молотильні, керати по приступним цінам до набуття в фірмі

Наглер і Вайсманн, Тернопіль Руська 31.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

у Львові, Ринок, 36

і в своїх 19 складах по краю поручає колоніяльні товари, як каву, чай, цукор, (1-3) родзинки і т.. п.

Для Всч. Духовенства

церковне світло і природні богослужебні вина угорські й австрійські.

Пригадується, що Товариство платить від щадничих вкладок **10** процент.

ВОЩИНУ! з чистого пчільного воску виробляє Пасічничя

Спілка у Львові за оплатою грішми або четвертиною воску. Приймається воснобоїну в більших скількостях до перетоплення і перерібки на вощину.

Улі ріжної системи на жаданне. Звертатися на адресу:

Краєвий Союз господарських Спілок, Львів, ул. Зіморовича ч. 20.

— або до робітні — Львів, ул. Городецька ч. 95. 316-2-3

На продаж сільські господарства з будинками від 5 моргів в гору. Ближших інформацій уділяє адвокат Др. Іван Бандель, Львів, Підвале ч. 7/П. п. 205-2-2

Маєш одяг? Ні! То Спілка „Полотно“ у Львові при вул. Зіморовича ч. 20. має на складі й продає мужеські, першої якості, солідно викінчені по цінах: 20.125, 22.425, 32.200 і 34.500; хлопячі по 15.525; діточі по 4.945, 8.395, 8.510 і 10.925 і рагляни по 25.015 Марокпол.